

jak míní odvolací soud, nýbrž šlo by o úpravu užívacího práva dvou spoluuživatelů vily. Podle tvrzení žalovaného náleželo každému z obou manželů právo bráti užitky z ideální polovice vily. Každý z nich měl tedy nárok na užívání ideální polovice všech místností ve vile, pokud by to bylo možné. Kdyby byli manželé zůstali ve společné domácnosti a byli užívali také sporných místností společně, byli by takto užitky z nich in natura stejným dílem mezi sebe dělili. Jakmile však zrušili manželské společenství a jakmile manželka se podle tvrzené dohody z vily odstěhovala, přenechavši své užívací právo k ideální polovici manželovi za určitou úplatu, znamenalo to po právní stránce rozdělení společných užitků z vily tím způsobem, že manžel měl užívati místností sám, ale za to měl vyrovnávati užitky manželčiny určitou občas se opakující smluvenou peněžní částkou. Vždyť manželé podle námitek žalovaného, o nichž byl nabídnut důkaz také písemní informací ze dne 19. listopadu 1929, se dohodli nejen o užitcích způsobem svrchu zmíněným, nýbrž i o tom, jak budou placeny úroky a amortizační splátky z hypotekárního dluhu, jakož i daně a veřejné dávky, dohodli se i o užitcích i o břemenech. Na takový poměr bylo by použití nikoli předpisů o smlouvě nájemní (§§ 1090 a dalších obč. zák.), nýbrž obdobně předpisů »o právech podílníků ve společné věci« (sr. nadpis § 833 obč. z.) a předpisů o právech a povinnostech podílníků co do užitků a břemen (§§ 839 a 840 obč. zák.) (podobný případ byl již řešen v uveřejněném rozhodnutí čis. 5186 mezi spoluvlastníky). Jest lhostejné, že účastníci označovali smlouvu za smlouvu »nájemní« a úplatu za »činži«, neboť nerozhoduje pojmenování věci, nýbrž její podstata a tato — předpokládajíc ovšem pravdivost tvrzení žalovaného — záležela v tom, že spoluuživatelé si smlouvou upravili bez časového obmezení mezi sebou užívání zmíněným způsobem (§ 861 a obdoba § 828 obč. z.). Je-li tomu tak, nemůže dáti žalobkyně výpověď »z nájmu«, neboť tato by se rovnala jednostrannému ustoupení jednoho ze smluvníků od obapolně závazné smlouvy o rozdělení užitků. Ježto tedy dovolatel důvodně vytýká, že nižší soudy po právní stránce neposoudily věc správně, a důvodně vytýká, že k obsaahu jeho námitek nepřihlížely, ale ježto k rozhodnutí sporu podle správného právního posouzení chybí potřebná skutková zjištění, nezbylo než oba rozsudky zrušiti (§§ 496 č. 3, 510, 513 c. ř. s.).

Čís. 13006.

Výpověď jest nepřipustná, tvrdí-li vypovídající ve výpovědi výslovně, že nájemníkem jest jiná osoba, a že dává vypovězenému výpověď jen z opatrnosti, poněvadž pravý nájemník, jsa rovněž vypovězen, brání se námitkou, že nájemníkem je vypovězený.

Vypovídající nemohl tuto výpověď zachrániti ani tím, že při ústním jednání prohlásil, že pro tento spor tvrdí, že vypovězený je nájemníkem.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, Rv I 1930/33.).

Výpověď danou Dr. K-ovi z vily procesní soud první stolice zrušil. Odvolací soud ponechal výpověď v platnosti.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Vypovídací strana, dávajíc žalovanému soudní výpověď, prohlásila v podání výslovně, že pronajala celou svou vilu proti obvyklé v Praze čtvrtletní výpovědi Anně P-ové, že za ni vedl jednání žalovaný, který pro ni vinu najal, že nájemcem měla být Anna P-ová, že jí žalobce dal soudní výpověď, že však vypovídaná podala námitky, ve kterých tvrdí, že není nájemnicí, nýbrž JUDr. K. Žalobce uvedl dále v podání, že nehodlá uznati Dr. K-a za nájemníka, že však přes to mu dává výpověď z opatrnosti, poněvadž nemůže předvídati výsledek sporu s Annou P-ovou. Tímto tvrzením odejmula vypovídací strana své výpovědi právní podklad. Podle §§ 1114 a 1115 obč. zák. a § 560 c. ř. s. lze vypověděti smlouvu o nájmu nebo pachtu, jest-li podle předpisů občanského práva třeba výpovědi, by nájemní nebo pachtovní smlouva nebyla mlčky obnovena neb aby byla zrušena. Proto uvádí také § 561 c. ř. s., že smlouvy nájemní nebo pachtovní mohou být vypověděny i pronajímatelem i nájemcem soudně nebo mimosoudně, a proto se zmiňují §§ 562 a další c. ř. s. o označení najatého předmětu, o udání času, kdy má nájemní smlouva skončiti atd. Krátce — výpověď z nájmu předpokládá nájemní poměr. Netvrdí-li vypovídací ve výpovědi výslovně, že tu nájemní poměr jest — na což kladl žalobce ve sporu důraz — nevádí to, protože se nájemní poměr při výpovědi z nájmu předpokládá a jest pak věcí námitek žalovaného, by tvrdil a dokázal, že o nájemní poměr nejde. Tvrdí-li však vypovídací ve výpovědi výslovně, že nájemníkem jest jiná osoba a že vypovídaného nehodlá uznati za nájemníka, odejímá tím — jak již řečeno — své výpovědi právní podklad, neboť nelze použití předpisů o výpovědi z nájmu, kde užívání některého z předmětů uvedených v § 560 c. ř. s. nespočívá na nájemní (pachtovní) smlouvě. Taková výpověď jest nepřipustná. Je zcela lhostejné, co bylo podnětem vypovídacímu, by tvrdil ve výpovědi, že Dr. K-a nehodlá za nájemníka uznati. Proto nemohla zachrániti, jak to míní odvolací soud, vypovídací strana výpověď ani tím, že při ústním jednání prohlásila, že pro tento spor tvrdí, že Dr. K. nájemníkem není, ale že ho vypovídací strana jen formálně k cíli rozhodnutí tohoto sporu za nájemníka pokládá. Právem k tomu uvedl první soud, že takové (obmezené) tvrzení nájemního poměru zákon nezná. Ale, nehledíc k tomu, musí být v rozsudku vyřčeno (§ 572 čřs.), zdali a pokud se uznává výpověď za účinnou a za zrušenou t. j. výpověď, jak byla dána. Vypovídací strana nemůže zachrániti výpověď teprve tím, že by na námitky druhé strany výpověď měnila; takovým způsobem by mohla vypovídací strana učiniti mnohé námitky bezpředmětnými, na př. také co do předmětu, co do výpovědní lhůty atd., ale pak by již běželo o jinou výpověď. Nemůže tedy žalobce ani své původní tvrzení, že vypovídaného nehodlá uznati za nájemníka, změnití nebo upravovati

teprve na námitky vypovídáního a to ještě v ten smysl, že ho sice uznává za nájemníka, ale nikoli bezvýhradně, nýbrž jen pro účely tohoto sporu. Námitka žalovaného byla oprávněna, což musilo míti za následek prohlášení bezúčinnosti výpovědi.

Čís. 13007.

Bylo-li právo chudých odňato, není, třebaže se tak stalo teprve druhou stolicí, dovolací rekurs vyloučen.

Na udělení práva chudých mají nárok jen osoby fysické, nikoliv i konkursní podstata (její správce).

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, R II 407/33.)

Ve sporu Dr. H-a jako správce konkursní podstaty inž. W-a proti firmě Z. nevyhověl s o u d p r v é s t o l i c e návrhu žalované firmy, by bylo žalobci odňato právo chudých. R e k u r s n í s o u d odňal žalobci právo chudých. D ů v o d y : Pro otázku, zda jest povolit právo chudých, jsou podle § 63 c. ř. s. směrodatnými ohledy na výživu, tedy znaky ryze osobní. Z toho vyplývá, že právo chudých lze udělit jen osobám fysickým, nikoli však útvarům jiným, jakým jest konkursní podstata. Správce konkursní podstaty jako takový nemůže přijíti v úvahu, ježto předložené potvrzení okresního soudu ze dne 21. dubna 1933 se nevztahuje na majetkové poměry správce konkursní podstaty. Bylo proto důvodnému rekursu vyhověti, ježto již od počátku scházely předpokládané zákonné podmínky (§ 68, druhý odstavec, c. ř. s.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Z ustanovení druhého odstavce § 68 a druhého odstavce § 72 c.řs. vyplývá, že zákon vylučuje právo ke stížnosti na soudní rozhodnutí jen, bylo-li právo chudých uděleno, ať první nebo druhou stolicí. Bylo-li však právo chudých odňato, třeba se tak stalo teprve druhou stolicí, jako v souzeném případě, není dovolací rekurs vyloučen. Ve věci samé jest souhlasiti s názorem rekursního soudu, že jen osoby fysické mají nárok na udělení práva chudých, jakž plyne z ustanovení § 63 c. ř. s., poněvadž zákonem stanovené měřítko pro udělení práva chudých, totiž zkrácení nutné výživy potřebné pro stranu práva chudých se domáhající a její rodinu, nelze použít na konkursní podstatu a jejího správce jakožto jejího zákonitého zástupce.

Čís. 13008.

Učinil-li žalovaný ve sporu o vyklizení, neoceněném nad 300 Kč, mezitímní určovací návrh, by bylo zjištěno, že mezi stranami je po právu nájemní smlouva, a ocenil zájem na určení nad 300 Kč, určují se řízení i opravné prostředky zvlášť pro žalobu a zvlášť pro určovací návrh podle výše částky, na kterou byl zájem na určení oceněn.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, R II 420/33.)